

Od roku 2006
působí v pražské
Ústřední vojenské
nemocnici kaplan
major Pavel Ruml

Začínal jsem od nuly

Text: Jan ZEMAN
Foto: Jiří HOKŮV a autor

Již několik let se mohou pacienti a návštěvy v některých nemocnicích setkat s nemocničním kaplanem. Jeho posláním je být lidem nablízku, hovořit s nimi a zprostředkovávat jim duchovní pomoc. Dva roky tato služba existuje také v Ústřední vojenské nemocnici. Právě s prvním vojenským kaplanem v ÚVN Praha majorem Pavlem Rumlem hovoříme nejen o jeho práci.

■ **Duchovní služby nemocničních kaplanů mohou lidé využívat již v mnoha českých zdravotnických zařízeních, ale vy jste se v roce 2006 stal prvním nemocničním kaplanem**

na plný úvazek. S čím jste do této funkce vstupoval?

Nejsem nemocniční kaplan, protože to je terminus technicus pro duchovní v nemocnicích, ale já jsem vojenský kaplan působící v nemocnici. V tomto prostředí

jsem začínal od nuly a musel jsem řešit mnoho nových věcí. Jednou z nich byl například název této nové funkce. Nakonec jsme se domluvili, že budu mít všude uvedeno Duchovní služba AČR a ÚVN Praha. Je totiž nutné zdůraznit,

že o vznik tohoto místa se zasloužila především armáda, a nikoliv zdravotnictví a já jsem na to náležitě hrdý. Do té doby se nedařilo vytvářet tato místa v nemocnicích, takže jsme měli sloužit i jako příklad pro ostatní, že to může fungovat. Všude jsem tehdy vykřikoval, že jsem první a jediný, ale záhy se začali ozývat ostatní nemocniční kaplani, že to tak není. Minulost této funkce je totiž taková, že faráři chodili do nemocnic vždycky, dokonce i za bolševika. Vždycky to ale byli zaměstnanci církve, kteří ve své specializaci měli práci v nemocnici, kam podle potřeby pouze docházeli. Já jsem první, který je nemocničním zařízením přímo zaměstnán.

■ Jak se liší práce vojenského kaplana v nemocnici od nemocničního kaplana?

Tyto funkce jsou si velmi podobné. Nadstavba je pouze v tom, že kaplan v Ústřední vojenské nemocnici patří do Duchovní služby AČR a má určité vojenské povinnosti.

■ Zpočátku jste prý řešil problém s výběrem vhodného pracovního oděvu?

Ano, to je pravda. Z představy o tom, že budu chodit v uniformě, mě rychle vyléčilo prostředí nemocnice. Nikdo tady v uniformě nechodí, až na pár kolegů z vedení či při mimořádných příležitostech. Bílé oblečení jsem zavrhl hned,

protože by si mě lidé pletli s doktorem. Navíc, když pacienti vidí bílou barvu, tak projevují až v přehnané formě úctu k nemocničnímu personálu a dostávají se do určité defenzivy. Několik měsíců jsem získával zkušenosti. Byl jsem také na stáži v Německu, kde se mi například líbilo, že němečtí vojenští lékaři chodili v bílých košilích, ale s nárameníky s bíle vyšitými šaržemi. Nakonec jsem tedy zvolil bílé doktorské kalhoty, které jsou pohodlné. Kvůli odlišení od lékařů jsem k nim nejprve nosil šedivý plášť a v poslední době chodím v košili. Snažím se prostě vypadat co nejcivilněji.

■ Popište nám, jak vypadá váš pracovní den. Máte na každého zájemce o rozhovor vyčleněn předem stanovený čas, nebo je to vždy otázka improvizace?

Má to svůj zaběhnutý řád. Mám téměř pravidelný přísun žádostí o návštěvy u pacientů. O to se starají sestřičky při příjmu, kdy nabízejí pacientům moji službu. Práce mám tak akorát a navíc mám v záloze pár oddělení, kde jsou dlouhodobě hospitalizovaní pacienti, za kterými mohu kdykoliv zajít.

■ O všech návštěvách si vedete podrobnou statistiku. V loňském roce jste navštívil bezmála sedm set pacientů. Dokonce jste hovořil o tom, že 30 pacientů za týden je

určité maximum, co se dá zvládnout. Dostáváte se tedy na pokraj svých možností?

Ukazuje se, že existují nějaké limity, ale k těm se zatím nepřibližuji. Jen jednou jsem měl týden, kdy jsem byl u 26 pacientů, ale to bylo spíše výjimečné. Počet návštěv hodně kolísá. Navíc u někoho jsem dvě hodiny, u jiného třeba deset minut. O všech svých návštěvách si ale vedu podrobné záznamy. Eviduji si i krátká setkání. Jejich délka se nedá dopředu naplánovat. Během nich se nesmím dívat na hodinky a pacient na mně nesmí poznat, že jsem nervózní, když někam spěchám. Občas jsem pod tlakem, neboť potřebuji odejít, ale pacient má vždy přednost.

■ Prozradte nám, jak to uděláte, když vidíte, že se setkání s pacientem neúměrně protahuje a vy už potřebujete být někde jinde?

Vždycky to nějak skončí. Ten rozhovor se neodvíjí donekonečna. Buď pacientům přivezou večeři nebo přijdou sestřičky píchnout injekci. Je dost impulzů zvenčí, které to mohou ovlivnit. Opravdu se mi ještě nestalo, že bych musel říci: nezlobte se, už budu muset jít...

■ Jsou v nemocnici oddělení, kde máte víc klientů nebo je zájem o vás všude stejný?

Je to velmi zajímavé, ale kolísá to. Není v tom žádné pravidlo. Ze začátku jsem sice chodil na některá oddělení často a pravidelně a někam zase jen výjimečně nebo vůbec. Ve chvíli, kdy jsem začal být nervózní, proč mě na některá oddělení nevezou, tak pak jsem tam byl čtvrt roku téměř pořád.

■ Převažují mezi vašimi klienty věřící?

Takovou statistiku si nedělám a ani to nejde. Třeba sestřičky nemají právo vědět, jestli člověk, který se se mnou chce setkat, je věřící, nebo ne. Jejich otázka zní: „Máte zájem o návštěvu kaplana?“ Nicméně odhaduji, že je to tak půl na půl jako v celé naší společnosti.

■ S armádou jste uzavřel závazek až do roku 2010. Máte už představu o svém nástupci? Nehledáte mezi ostatními vojenskými kaplany

- **Dvaapadesátiletý evangelický farář Pavel Ruml přišel do armády v roce 1999.**
- **Začínal u 4. brigády rychlého nasazení a později působil na Velitelství společných sil v Olomouci. Od roku 2006 slouží v Ústřední vojenské nemocnici v Praze-Střešovicích.**
- **Zúčastnil se dvou zahraničních misí. V roce 2000 byl v Kosovu a o tři roky později v Kuvajtu.**
- **V roce 2007 byl AČR vyslán na dva měsíce do Tuniska – jako doprovod filmového štábu, který točil válečný film „Tobruk“.**
- **Major Pavel Ruml je ženatý a má tři děti. Čtyřiatvacetiletá dvojčata Davida a Jakuba a o dva roky mladší Kristinu.**

podvědomě vhodného kandidáta, pro kterého by byl tento post vhodný?

Může to dělat kterýkoliv z mých kolegů. Moje činnost má charakter normální pastorační práce, se kterou mají všichni nějakou zkušenost. Do duchovní služby sháníme další adepty na volná místa a doufám, že sem přijde třeba některý z nováčků. Toto místo by bylo velmi vhodné pro ženu a byl bych velmi rád, aby se v našich řadách už konečně nějaká kaplanka objevila. Intenzivně na tom pracujeme, ale bohužel to není tak jednoduché. Je to přijatelné pro všechny církve, které v armádě působí, a teď jde spíše o výběr kandidátek a vhodných míst. Ústřední vojenská nemocnice je v seznamu vhodných pozic hned na prvním místě.

■ Během své vojenské kariéry jste byl ve dvou zahraničních misích a v srpnu jste měl odjet do třetí. Ze zdravotních důvodů z toho nakonec sešlo. Máte dobrodružnou povahu, že jste chtěl jet opět do mise, nebo jste to dostal rozkazem?

Před příchodem do Ústřední vojenské nemocnice jsem prodlužoval závazek

a tím se mi otevřelo dalších pět let služby v armádě. Už tehdy mi hlavní kaplan říkal, abych počítal s tím, že pojedou do mise. Pět let jsem v žádné misi nebyl, tak jsem věděl, že to přijde. Byl jsem na radě a lákalo mě to.

■ Promiňte, ale je vám dvaapadesát. Máte to zapotřebí?

To jsem si říkal, až když mě vyrazili, že už jsem si toho užil dost. Jenže mise

klasifikaci C, takže bych snad mohl jet alespoň do Kosova.

■ Vaše manželka pracuje v Olomouci a máte spolu tři děti. Přes týden bydlíte v Praze na ubytovně a za rodinou jezdíte jen na víkendy. Jak zvládáte odloučení?

Dojíždím celou vojnu a tohle je vůbec nejlepší dojíždění. Vždycky jsem jezdil autem, buď z Letohradu do Havlíčkova

mě lákají. Dva dny po zdravotní prohlídce jsem měl jet na první setkání štábu kontingentu do Hranic. I když mně lékaři už válečnou misi nedovolili, do Hranic jsem ještě jel. Výsledek zdravotní prohlídky jsem u nás v Praze rozdýchal během několika hodin. Je to prostě první závan stáří, kdy si člověk uvědomí, že má nějaké omezení, přestože do té doby všechno mohl. A najednou taková zpráva bez možnosti odvolání. Během tří hodin jsem se s tím vyrovnal. Tady v parku jsem pozoroval jarem nalité stromy a ptal se sám sebe, jestli to mám zapotřebí. Pak jsem ale jel do Hranic a tam se mi to všechno vrátilo, když jsem cítil tu atmosféru mezi vojáky před odjezdem, obzvlášť do tak tvrdé mise, jako je Afghánistán. Mrzelo mě to, že tam s nimi nebudu. Doktoři mi dali

Brodu nebo do Olomouce. Nyní jezdím vlakem. Děti jsou už na vysokoškolských kolejích, tak nám to odloučení nevadilo. Snad až teď – když už vidím konec svého závazku – tak občas vadí přeplněný vlak, ubytovna a další věci, které zná každý dojíždějící voják.

■ Víte, co budete po roce 2010 dělat?

Už se občas začínám těšit, že zas budu farářem konkrétního evangelického sboru. Velká města na Hané jsou rozebrána mladými kolegy, takže půjdu do nějakého menšího. Hodně jsem toho zažil „ve velkém světě“, tak budu rád, až se stanu bezvýznamným duchovním v bezvýznamném městečku. Všude žijí lidé! A já jsem s nimi a pro ně rád...

